

Finlands svenska socialdemokraters kongress
29.10.2005 Kasnäs
Partisekreterare Maarit Feldt-Ranta

Bästa kongressdeltagare, inbjudna gäster, representanter
Bästa kamrater,

Den röda tråden i socialdemokraternas politik idag är att stärka grunderna för välfärden. Enligt våra målsättningar innehåller regeringsprogrammet en dryg miljards tilläggsatsning på hälsovård, utbildning, äldreomsorg, socialskydd och investeringar för framtida arbetsplatser.

I fjol och i år förbättrades barnfamiljernas ställning och service på många sätt. Eftisverksamheten med statens stöd har blivit verklighet, transportstöd för förskolebarn underlättar vardagen i glesbygden, barnbidraget höjdes och i år är det dags att höja hemvårdsstödet. Varje år görs en tilläggsatsning på hundra miljoner euro på hälsovården, sammanlagt 400 miljoner euro under regeringsperioden. Det är fyra gånger mera än högeroppositionen lovade i sitt program.

I år och också i nästa år kommer pensionstagarna att få små förbättringar. Förhöjningen av folkpensionens grunddel är nödvändig för att pensionerna inte pga av de minimala indexförhöjningarna annars alls skulle justeras. Förhöjning av pensionsinkomstsvdraget är positivt för många som är på arbetspension. För många pensionärer har de satsningar som görs inom hälso- och sjukvården ändå större betydelse än vad små förhöjningar i pensionerna medför.

Arbetarrörelsen har varit och är också framöver ryggraden i det finländska avtalssamhället. Det långsiktiga och målmedvetna arbetet resulterade i en bred och långvarig inkomstpolitiskt helhetsuppgörelse som syftar till att skapa nya arbetsplatser samt ger både privata hushåll och företag stabilitet i ekonomin.

Bästa kamrater,
Det finländska kommunfältet är i rörelse. Det finns nu över partigränserna en vilja att granska kommunernas nuläge och framtid. I den här diskussionen behövs sunt förnuft och tillräckligt klar målsättning. Vår målsättning är klar – det är att trygga välfärdsservicen också i framtiden.

Det är många som har undrat varför och många fler som undrar om det verkligen finns orsak att skrida till åtgärder. Den åldrande befolkningen, den minskande arbetskraften, internationaliseringen, den ökande globala konkurrensen mellan stadsregionerna samt de teknologiska förändringarna har redan lett därtill att inte alla 432 finländska kommuner klarar av att i nödvändig mån producera välfärdsservice. SDP kommer för egen del att aktivt delta i ledningen av reformprocessen och beakta denna pågående samhälleliga förnyelse i all sin verksamhet. Den socialdemokratiska rörelsen har alltid gått i spetsen då vägskyltarna och milstolpen för välfärdssamhället har lagts – så bör vara också i denna reform.

Kommuner och hela den offentliga sektorn har haft en stor betydelse för den finländska konkurrenskraften. Finland har hittills klarat sig bra i internationella jämförelser som mäter nivån på utbildningen eller effektiviteten inom social- och hälsovårdssektorn. Nu är den

stora frågan hur vi kan upprätthålla denna konkurrenskraft även framöver. Den pågående kommunreformen handlar förutom strukturer och service också om Finlands konkurrensförmåga i framtiden.

Stora kommunreformer pågår även i andra nordiska länder. Danmark står för den mest radikala reformen där antalet kommuner minskar till en tredjedel av det tidigare – antalet kommuner där efter reformen är 98. I andra nordiska länder förutom här i Finland har det under de senaste 30 åren genomförts ett par kommunreformer i varje land. Finland har nu en enastående möjlighet att följa med i utvecklingen. Med den nuvarande splittrade kommunstrukturen kan vi inte på bästa möjliga sätt svara på de förväntningar vi har framför oss. Atmosfären kring reformen är bra och aktiviteten i regionerna har överskridit alla förväntningar.

Den viktigaste målsättningen med reformen är tryggheten av servicen. Förutom servicen bör reformen basera sig på fyra andra principer.

- För det första bör kommunreformen stöda utvecklingen av livskraftiga områden genom en kommunstruktur som möjliggör effektiv näringspolitik och gott samarbete med näringslivet. Vi måste komma ihåg att det kommunala utgör bara en liten del, ca 20 %, av en regions verksamhet både funktionellt och ekonomiskt.
- För det andra bör reformen stärka den kommunala självständigheten, vilket betyder bl.a. stärkandet av kommunekonomin. Våra statsandels- och beskattningssystem är komplicerade och inte alltid så rättvisa.
- För det tredje bör de kommunalt anställdas sakkännedom beaktas i processen från början. Personalen i kommunens tjänst besitter en stark sakkunskap om servicen i praktiken. De ser i sitt arbete ofta bäst de utmaningar som finns i fråga om ordnandet och produktionen av de olika serviceformerna i den egna kommunen.
- och för det fjärde vill vi att byråkratin inte utökas utan hellre att den minskas.

Kommunreformen är det största ärende som den sittande regeringen har att ta ställning till. Detta trots att det inte finns en endaste rad om den i regeringsprogrammet. Det finns varken någon instruktion eller bestämmelse med vilken man inom regeringen kunde åtgärda de tyngdpunktsskillnader som oundvikligen kommer att uppstå. Därför behövs samarbetsvilja -och förmåga. Den behövs också över gränslinjen mellan regeringen och oppositionen för att projektet skall motstå politiska förändringstryck i alla förhållanden.

Kamrater,

Jag utmanar också finlandssvenska socialdemokrater som organisation och som enskilda aktörer runt om i Svenskfinland att delta i denna reform. Vi bör kunna utgående från vår värdegrund och vår regionala sakkunskap tillföra diskussionen tilläggsvärde genom att lyfta fram de finlandssvenska särbehoven och regionala aspekter som präglar just Svenskfinland. Det vi inte har råd med är att dra oss i försvar och gömma oss bakom kulisserna och tro att vi inte behöver bära vårt ansvar över samhällsutvecklingen eller tro att vi kan motsätta eller rentav stanna utvecklingen. Vi kan styra och påverka hur kommunreformen utvecklas, det vi inte kan göra är att stanna den - det är inte möjligt, inte heller förnuftigt.

Bästa vänner,

En av de stora finlandssvenska socialdemokrater, kamrat Jacob Söderman hade enligt en gammal men ännu levande legend grubblat på existensen av gud. Han hade använt den åboländska skärgården som exempel: När jag tittar på solnedgången i den åboländska

skärgården, vet jag att det inte är den åboländska socialdemokratiska kommunalorganisationen som har skapat den, hade kamrat Söderman kommit fram till.

Skyddandet av den åboländska skärgården och hela Östersjön är en av våra tiders viktiga uppgifter. Det mest allvarliga problemet är Östersjöns övergödning. Vi människor ser det konkret i form av algflottor och slämmiga bragder.

Under Lipponen -regeringarna gjordes ett mycket omfattande skyddsprogram, som innehåller trettiotal olika specialåtgärder som strävar till systematisk förbättring av Östersjöns vattenkvalitet. Det är viktigt att det här arbetet fortsätter och förstärks. Jag nämner här tre viktiga områden där vi bör sträva efter att göra framsteg:

- Vi måste rikta jordbrukets EU-stöd till åtgärder som ämnar minska jordbrukens utsläpp till våra vattenområden.
- Vi behöver långsiktig forskningsfinansiering och också sådan sk. riskfinansiering som strävar efter att finansiera okonventionella men lovande nya metoder.
- Vi bör stärka oljebekämpningsarbetet och utveckla nya metoder och verksamhetsformer för att höja kapaciteten vid eventuella oljeolyckor eller -katastrofer.

Bästa vänner,

”Jag har strävat att vara en president för hela folket. Den respons jag har fått på mitt arbete och känslan av att jag även i fortsättning skulle vara till nytta för Finland och finländarna i arbetet för en tryggare vardag, fick mig att svara jakande.”

Det är med dessa ord, som republikens president Tarja Halonen svarade jakande på SDP:s begäran att kandidera i presidentvalet. Presidentkandidaturen slås officiellt fast på partifullmäktigemötet den 19 november i Helsingfors.

Tarja Halonen har visat sig vara en progressiv och kraftfull utrikespolitisk ledare och hon åtnjuter bred uppskattning runtom i världen. Finländarna kan vara stolta över sin president, för utöver att hon är expert i utrikespolitiska frågor, representerar hon uppriktigt finskheten och de finska grundvärdena. Presidentens uppgift är krävande och presidenten bör kunna förena nationen och representera hela folket också i fortsättningen. Tarja Halonens vidsynthet och uppgifter har format henne till hela folkets president.

Medborgarrörelsen för Tarja Halonen har startat riktigt raskt. Redan nu har tusentals – snart redan tiotusental - människor anmält sig till Tarja Halonens stödgrupp. För tillfället organiserar regionala och lokala delegationer runtom i landet sina aktiviteter och planerar själva kampanjfasen. Den allmänna opinionen och alla mätningar visar att vår kandidat ligger bra till; över hälften av alla finländare stöder henne, också varannan borgare. I det höga stödet ligger också den största faran i den pågående valrörelsen.

Vi bör komma ihåg att inga val är avgjorda innan rösterna är räknade. Också i denna valkampanj behövs målmedvetet valarbete och det vet jag att finlandssvenska socialdemokrater står för också denna gång i Svenskfinland.

Bästa vänner,

Oberoende av formerna eller organisationerna är den bästa säkerheten för finlandssvenskheten och det svenska språket i Finland att det inte bara i Svenskfinland utan också i det finska Finland råder en uppfattning om att Finland är ett tvåspråkigt land.

SDP är ett tvåspråkigt parti, både formellt och i praktiken. Så länge det i stora rikspartier finns levande svensk verksamhet finns det kunskap om Svenskfinland och förståelse för sådana särlösningar som språket för med sig.

Vi får inte glömma att alla frågor är också finlandssvenska frågor. Det är viktigt att få välfärdsservice på sitt eget språk. Men välfärdsservicen kommer inte av sig själv – också för den måste man kämpa i samhällsutvecklingen. Socialdemokraterna har målmedvetet satsat både på själva välfärdsfrågorna och därtill de språkliga rättigheterna.

Före detta statsministern, talmannen och partiordföranden Paavo Lipponen bidrog under sin 8-åriga period som regeringens ledare starkt till att det uppstod en atmosfär som på nationell nivå har gagnat oss finlandssvenskar. Bäst kommer vi ihåg språklagen som Regeringen Lipponen med justitieminister Johannes Koskinen i spetsen genomdrev för några år sedan. Denna anda lever vidare och har också stärkts.

Ett tecken på den positiva atmosfären idag är den breda förståelsen för fortsatta SVT-sändningar. Sebarheten av SVT i Finland är viktig för att stärka svenskans ställning i vårt land och trygga en fortsatt levande tvåspråkighet samt öka den nordiska samhörigheten. Kalevi Sorsa och Olof Palme slog fast den principen i sin överenskommelse om TV-utbyte mellan Sverige och Finland år 1985. Nu, 20 år senare jobbar socialdemokraternas nya trafik- och kommunikationsminister Susanna Huovinen mycket målmedvetet med TV-frågan. Regeringen letar med minister Huovinen i spetsen efter nya tekniska och upphovsrättsliga modeller för att verksamheten kunde fortsätta. Socialdemokraternas ståndpunkt är mycket klar i den här frågan: sebarheten av Sveriges TV i Finland tryggas och utvecklas inför digitaliseringen. Verksamheten kommer att tryggas med offentliga medel.